

Motordrivna fordon

LBK:s rekommendation 8

Lantbrukets Brandskyddskommitté
www.brandskyddsforeningen.se/lbk

Innehåll

1	Allmänt.....	5
1.1	Definitioner.....	5
1.2	Brandskyddskontroll.....	6
2	Uppställning.....	8
2.1	Uppställning.....	8
2.2	Motordrivna fordon lättare än 600 kg.....	8
2.3	Elfordon.....	8
2.4	Husvagn och mobil arbetsbod.....	9
2.5	Vinterförvaring.....	9
3	Krav på lokal för motordrivna fordon.....	10
3.1	Garage och gårdsverkstad i eller nära annan byggnad.....	10
3.2	Maskinhall och loge.....	11
4	Körning i ekonomibygnad	12
4.1	Allmänt.....	12
5	Särskild utredning.....	12
5.1	Särskild utredning.....	12
6	Litteratur och länkar.....	12
Bilaga 1	Egen brandskyddskontroll av traktorer och lantbruksmaskiner	13

Väsentliga förändringar

1. Krav vid uppställning respektive laddning av elfordon.
2. Litteratur och länkar har kompletterats
3. Redaktionella ändringar.

Ändringarna av väsentlig betydelse är markerade med marginalstreck.

LBK:s rekommendationer är inte retroaktiva.

1 Allmänt

En brand i en maskinhall kan leda till att gårdens alla maskiner brinner upp.

Därför bör man eftersträva att brandstiftare undanröjs. Störst risk för brand föreligger när maskinerna ställs in efter dagens arbete och motordelar är mycket heta.

Om det är möjligt att brandsektionera eller avskärma mellan olika maskiner är det en fördel. Ytterligare fördel är att placera sina fordon i olika byggnader för att rädda stora värden. Om ett fordon har blivit skadat så kan det utgöra en brandrisk och bör placeras utanför byggnaden.

1.1 Definitioner

Följande definitioner gäller för LBK:s rekommendationer:

Med *motordrivna fordon* avses samtliga fordon och arbetsmaskiner som drivs med motor.

Med *motorfordon* avses bland annat personbil, lastbil, ATV, motorcykel och moped.

Med *arbetsmaskin i jordbruk* avses motorredskap och terrängmotorfordon, till exempel lastmaskin, truck, självgående maskin, skördetröska och åkgräsklippare.

Med *traktor* avses traktor avsedd för dragning av utrustning även med demonterbart lastaggregat.

Med *stationär motor* avses fast uppställd förbränningsmotor, till exempel motor för drift av reservelverk.

Med *godkänt elsystem* avses att elsystem (inklusive huvudströmbrytare) ska uppfylla försäkringsbranschens krav enligt Brandskyddsföreningens regelverk SBF 127 Regler för brandskydd på arbetsfordon inklusive skogs- och anläggningsmaskiner.

Loge/lada Vidbyggd eller fristående byggnad eller utrymme, som inte är särskilt brandsektionerad och främst avsedd för förvaring av foder och strö.

Maskinhall Byggnad som inte är särskilt brandsektionerad och avsedd för uppställning av traktorer eller arbetsmaskiner samt redskap.

Garage Byggnad eller utrymme med brandskydd enligt rekommendation 3 *Byggnadstekniskt brandskydd*, avsett för uppställning av motordrivna fordon, alla bränsleslag.

Verkstad Byggnad eller utrymme med brandskydd enligt rekommendation 3, avsedd för reparation och utförande av heta arbeten.

1.2 Brandskyddskontroll

Traktorer eller arbetsmaskiner i jordbruk ska uppfylla kraven enligt senast gällande version av SBF 127 och brandskyddskontrolleras i enlighet med FTR 127 *Särskilt villkor för brandskydd på arbetsfordon inklusive skogs- och anläggningsmaskiner*.

Traktor och arbetsmaskin i jordbruk registrerade efter 1/4 2017

Skördetröska levererad från den 1 april 2017 ska enligt SBF 127 vara utrustad med fast släckanläggning. Självgående fälthack eller slåtterkross levererad från den 1 januari 2025 ska enligt SBF 127 utrustas med fast släckanläggning. Funktionskontroll av släckanläggning ska utföras enligt installatörsföretagets eller kravställarens anvisningar minst en gång per år. Protokoll ska sparas i minst fem år. Se även rekommendation 10 *Brandlarm och släckutrustning*.

Traktor och arbetsmaskin i jordbruk nylevererad eller registrerad efter den 1 april 2017 som inte är brandskyddsintypad ska brandskyddskontrolleras innan leverans. Därefter ska brandskyddskontroll utföras minst vart femte år av behörig personal. Däremellan ska brandskyddet årligen kontrolleras av ägaren eller gårdens personal enligt checklista i Bilaga 1 Egen brandskyddskontroll av traktorer och lantbruksmaskiner.

Behörig personal för brandskyddskontroll finns angiven på Trafikförsäkringsföreningens webbplats www.tff.se. Protokoll från brandskyddskontroll och checklista ska sparas i minst fem år.

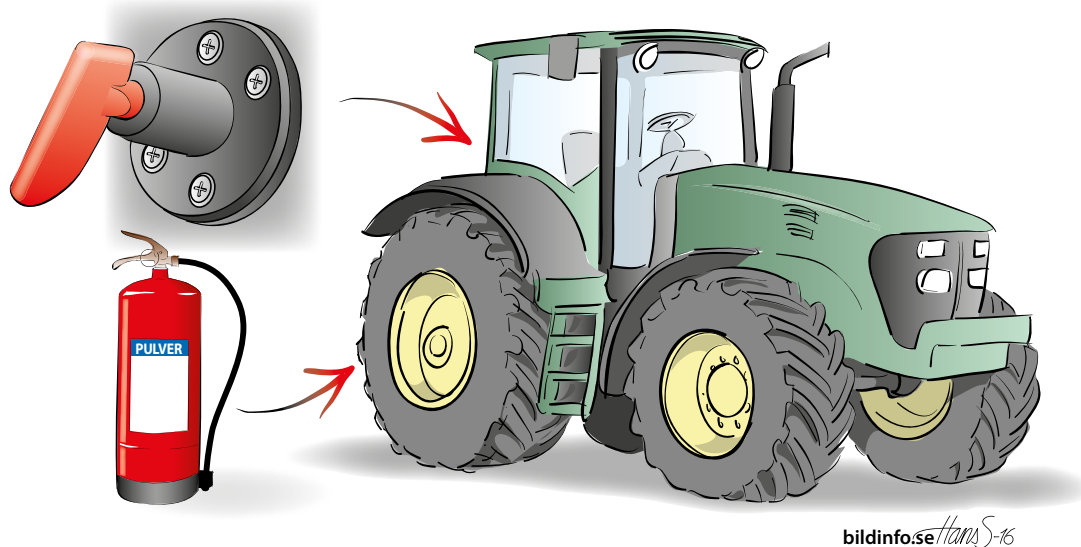
Traktor och arbetsmaskin registrerade före 2017

Traktor och arbetsmaskin som används i entreprenad ska oftast årligen brandskyddskontrolleras av behörig personal. Vid tveksamhet ska försäkringsbolaget kontaktas.

För traktorer och arbetsmaskiner i jordbruket som endast används för gårdens drift ska brandskyddet kontrolleras årligen. Denna kontroll av brandskyddet får utföras av ägare eller gårdens personal. Punkterna i checklistan i Bilaga 1 Egen brandskyddskontroll av traktorer och lantbruksmaskiner ska ingå i kontrollen. Checklistan ska sparas i minst fem år.

1.2.1 Huvudströmbrytare

Traktor och arbetsmaskin i jordbruk ska ha godkänt elsystem enligt SBF 127 och vara försett med *huvudströmbrytare* som ska slås ifrån när maskinen lämnas utan tillsyn. Utrustning som AdBlue-pump, dator och GPS som kräver vilostrom när maskinen är avstängd får förbikopplas huvudströmbrytaren. Sådan ledning ska dock vara avsäkrad nära batteriet.

1.2.2 Brandsläckningsutrustning

Krav på utrustning för brandsläckning, på motordrivna fordon och i uppställningsutrymmen för dessa, finns i rekommendation 10 *Brandlarm och släckutrustning*.

2 Uppställning

2.1 Uppställning

Alla typer av motordrivna fordon får ställas upp i garage eller i gårdsverkstad som uppfyller de brandtekniska kraven. Utrymme för stationär motor ska uppfylla samma brandtekniska krav som verkstad.

Bensindrivna motordrivna fordon får endast ställas upp i garage eller verkstad, dock med undantag enligt avsnitt 2.2.

Dieseldriven traktor och arbetsmaskin i jordbruk får även ställas upp i maskinhall eller loge som uppfyller kraven enligt avsnitt 3.2.

Traktor och arbetsmaskin i jordbruk får ställas upp på annan uppställningsplats endast om försäkringsgivaren gett sitt medgivande.

Motor- och kupévärmare får endast anslutas till eluttag föregånget av jordfelsbrytare eller försedd med separat jordfelsbrytare. Anslutet fordon får inte placeras närmare djurstall än 6 meter

2.2 Motordrivna fordon lättare än 600 kg

Motordrivna fordon lättare än 600 kg och med förbränningsmotor (exempelvis åkgräsklippare, ATV, fyrhjuling, snöskoter) som har elsystem samt huvudströmbrytare enligt SBF 127 får ställas upp i maskinhall eller loge enligt avsnitt 3.2. Huvudströmbrytare ska vara fränslagen vid uppställning.

2.3 Elfordon

Elfordon med batterikapacitet på högst 25 kWh kan ställas upp och laddas i garage och gårdsverkstad enligt rekommendation 3 *Byggnadstekniskt brandskydd*. Utrymmet får inte finnas i byggnad med djurstall, se rekommendation 5 *Elinstallationer i lantbruk och hästverksamhet*.

Elfordon med batterikapacitet högre än 25 kWh kan förvaras/ställas upp och laddas i byggnader om följande uppfylls:

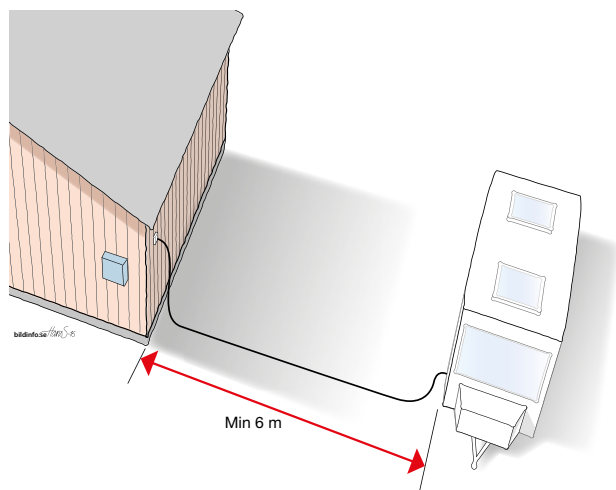
- Avstånd till andra byggnader 15–30 meter enligt rekommendation 3.
- Ingen annan verksamhet/lagring förekommer i byggnaden.

Riskmässigt är detta att jämföra med ett permanent batterilager.

För information om laddning av elfordon, se rekommendation 5.

2.4 Husvagn och mobil arbetsbod

Husvagn och mobil arbetsbod ansluten till elnätet eller påslagen gasolanläggning för värme eller kyla ska placeras minst 6 meter från byggnad. Anslutning till elnätet ska göras till eluttag föregånget av jordfelsbrytare eller försedd med separat jordfelsbrytare.

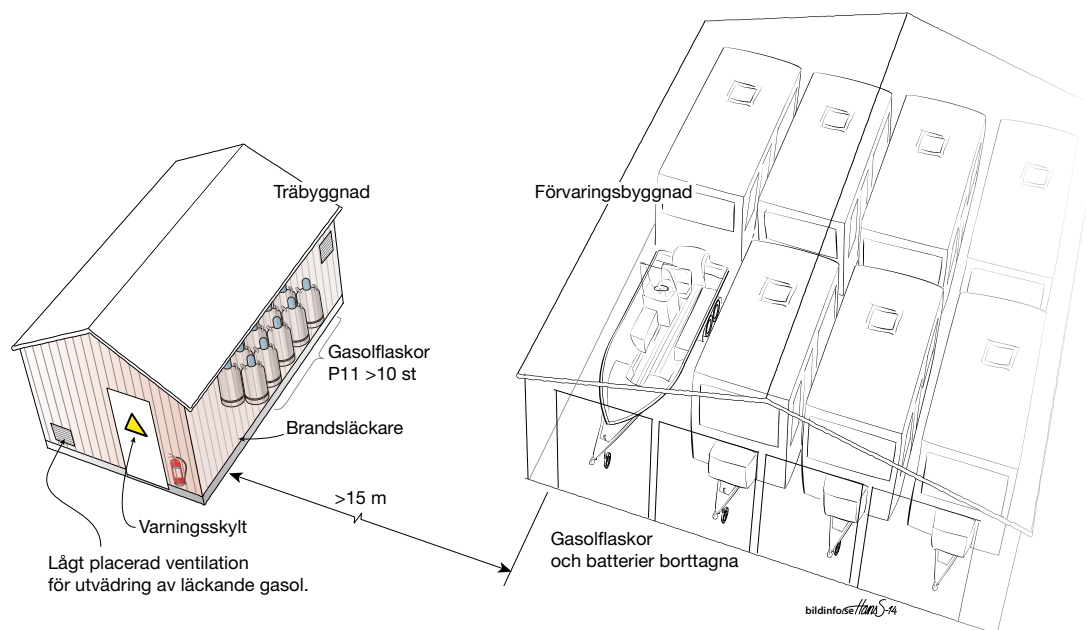

Figur 2.4 Uppställning av husvagn och mobil arbetsbod

2.5 Vinterförvaring

Vinterförvaring eller motsvarande förvaring av bilar, båtar, husbilar, husvagnar och liknande får placeras i osekktionerad byggnad som lada under förutsättning att gasolflaskor och batterier avlägsnas. Gasolflaskor ska placeras i separat byggnad. Husbilar med fast gasolbehållare får endast ställas upp i byggnad efter särskild utredning enligt avsnitt 5.1.

Se även avsnitt 3.2 och 4.1 samt rekommendation 5 *Batteriladdning* och rekommendation 11 *Bränsleförvaring*.

Figur 2.5 Vinterförvaring

3 Krav på lokal för motordrivna fordon

I garage eller gårdsverkstad får inte finnas lättantändligt material eller brandfarliga varor i större mängd. Beträffande uppställning i maskinhall och loge, se avsnitt 3.2. Oavsett uppställningsplats ska golvet hållas fritt från brännbart och lättantändligt material.

Garage respektive gårdsverkstad ska vara väl ventilerade. Ventilationsöppningar ska placeras så att god luftväxling erhålls i lokalen. Beakta risken för brandspridning.

Utrymme för uppställning av stationär förbränningsmotor ska uppfylla de byggnadstekniska krav som ställs på garage/gårdsverkstad. Avgaserna ska då avledas enligt försäkringsgivarens anvisningar. Där avgasrör till exempel går igenom trävägg ska isolering ske med dubbelt lager av 50 mm stenull, varvid skarvarna ska vara förskjutna. Isolering kan också ske på annat sätt som uppfyller motsvarande brandtekniska krav.

Beträffande uppvärmning av garage och gårdsverkstad, se rekommendation 4 *Uppvärmning och torkning*.

Beträffande heta arbeten, se rekommendation 7 *Brandfarliga heta arbeten*.

3.1 Garage och gårdsverkstad i eller nära annan byggnad

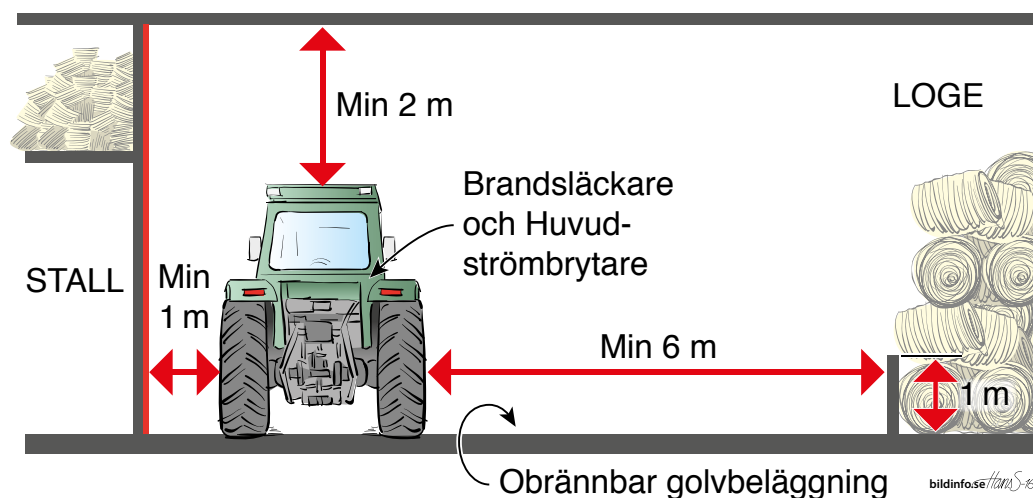
Utförande av garage, gårdsverkstad och maskinhall anges i rekommendation 3 *Byggnadstekniskt brandskydd*.

3.2 Maskinhall och loge

Maskinhall och loge där motordrivna fordon uppställs ska utföras så att brandspridning till djurstall från brand i maskinhall eller loge förhindras under minst 60 minuter.

Golvet ska vara utfört av obrännbart material. Brännbart material, till exempel oskyddat trä, får inte finnas närmare än 2 meter ovanför och i övrigt 1 meter ifrån fordonet. Kläds det brännbara materialet med beklädnad i klass K₂10/B-s1,d0 (tändskyddande beklädnad) får avstånden minskas till 1 respektive 0,5 meter. Tändskyddande beklädnad ovanför uppställningsplats ska täcka en yta med sidorna motsvarande fordonets längd respektive bredd ökad med 1 meter på var sida av redskapet. Vid förvaring enligt avsnitt 2.4 får golv vara utfört av brännbart material.

Lättantändligt material får inte finnas närmare fordonet än 6 meter. Finns det risk att materialet inte kan hållas på detta avstånd ska det avgränsas med en minst 1 meter hög avbalkning.

Figur 3.2 Uppställning i maskinhall eller loge.

4 Körning i ekonomibyggnad

4.1 Allmänt

Motordrivet fordon får köras in i brandfarliga utrymmen (skullar, logar, djurstallar och dylikt) endast om det har säkerställts att brännbart material i närheten inte kan antändas. Betyggande avstånd ska finnas mellan heta avgasrör och brännbara ämnen.

Fordon får inte finnas i lokalen längre tid än som behövs för att arbetsuppgiften ska utföras.

5 Särskild utredning

5.1 Särskild utredning

Efter särskild riskanalys kan försäkringsbolaget eller myndighet lämna skriftligt tillstånd för annat utförande. I vissa fall krävs tillstånd både från försäkringsbolag och myndighet.

6 Litteratur och länkar

Senaste version av litteratur och dokumentation ska användas.

Brandskyddsföreningen – www.brandskyddsforeningen.se

SBF 127 Regler för brandskydd på arbetsfordon inklusive skogs- och anläggningsmaskiner

LBK rekommendation 3 Byggnadstekniskt brandskydd

LBK rekommendation 4 Uppvärmning och torkning

LBK rekommendation 5 Elinstallationer i lantbruk och hästverksamhet

LBK rekommendation 7 Brandfarliga heta arbeten

LBK rekommendation 10 Brandlarm och släckutrustning

Trafikförsäkringsföreningen – www.tff.se

Brandskyddsprotokoll

Arbetsbeskrivning för årlig brandskyddskontroll

Svensk Försäkring – www.svenskforsakring.se

FTR 127 Särskilt villkor för brandskydd på arbetsfordon inklusive skogs- och anläggningsmaskiner

Svenska Institutet för Standarder – www.sis.se

SS-EN 3 Europastandard för handbrandsläckare

Bilaga 1 Egen brandskyddskontroll av traktorer och lantbruksmaskiner

Fordon 1

Fordon 2

Fordon 3

Fordon 4

Datum för brandskyddskontroll:

Brandskyddskontrollen utförd av:

Utrymmen som ska kontrolleras är de där det föreligger ökad risk för brand på grund av läckage av olja och bränsle samt beläggningar på heta ytor. Exempel: motor- och hydraulutrymme, avgasrening och utrymme där kedje- och remdrift förekommer samt under hytt.

Arbetsbeskrivning för årlig brandskyddskontroll finns på Trafikförsäkringsföreningens hemsida.

Upptäcks en brist ska den åtgärdas innan rutan kryssas i.

Nedanstående ikryssade rutor är kontrollerade utan anmärkning

Checklista	Fordon			
	1	2	3	4
Brandsläckare på fordonet	☐	☐	☐	☐
Huvudströmbrytare är monterad och fungerar	☐	☐	☐	☐
Skyddshölje på kablarnas hela längd, mellan generator, batteri, huvudströmbrytare och startmotor	☐	☐	☐	☐
Polskydd på batteriets poler	☐	☐	☐	☐
Polskydd på startmotorn	☐	☐	☐	☐
Polskydd på generatorn	☐	☐	☐	☐
Polskydd på huvudströmbrytare	☐	☐	☐	☐
Övriga elkablar är oskadade	☐	☐	☐	☐
Bränsleledningar är hela och klamrade	☐	☐	☐	☐
Hydraulslangar är hela	☐	☐	☐	☐
Inget brandfarligt läckage av bränsle eller olja	☐	☐	☐	☐
Avgassystemet är tätt	☐	☐	☐	☐
Inga brännbara beläggningar som kan antändas	☐	☐	☐	☐

Protokoll från brandskyddskontroll och checklista ska sparas i minst fem år.

Denna lista kan även laddas ner från

www.brandskyddsforeningen.se/lbk/lbk-parmen/8.-motordrivna-fordon/